

Naschrift

1. Ruud van Helden heeft zich weer over een artikel van mij gebogen en een reactie geschreven, waarvoor ik hem zeer dankbaar ben. Mede omdat zijn reactie aanleiding geeft nog eens wat interessante zaken in relatie tot de blokkeringsregeling te beschouwen.

2. Ik begin met een verduidelijking. Anders dan Van Helden denkt, schrijf ik in randnummer 10 van mijn artikel niet dat ik meen dat de aangehaalde passage van Van Olffen en Rensen inhoudt, dat moet worden gekeken naar de op de datum van levering in de statuten opgenomen blokkeringsregeling. Ik bedoelde dat het lijkt alsof Van Olffen en Rensen die mening zijn toegedaan. In hetzelfde gedeelte geef ik overigens aan dat ik ervan uit ga dat ook zij, evenals Van Helden en ik, bedoeld hebben dat de blokkeringsregeling op het moment van de levering moet zijn doorlopen. De “*dan geldende*” regeling is de regeling die geldt op het door Van Helden gedefinieerde “Moment 1”.

3. Overigens lijkt het Gerecht in de eerste aanleg van Sint Maarten in een zeer recente uitspraak aan te sluiten bij het moment van levering. In die uitspraak wordt overwogen: “*De blokkeringsregeling behoeft pas bij de levering in acht genomen te worden.*”¹ Voor deze uitspraak was het echter slechts relevant of de blokkeringsregeling de geldigheid van de titel kon aantasten en of het niet-naleven ervan zou kunnen leiden tot beschikkingsonbevoegdheid van de vervreemder. Het exacte moment waarop de blokkeringsrege-

ling had moeten worden nageleefd was minder van belang. Het Gerecht had op dit punt iets nauwkeuriger in de formulering kunnen zijn.

4. Naar het idee van Van Helden is het “Moment 1” (de aandeelhouder heeft de dan geldende procedure gestart) beslissend om vast te stellen welke regeling moet worden gevolgd. Hij geeft daarop helaas geen toelichting. Waarschijnlijk is zijn idee gebaseerd op het (veelal juiste) rechtsgevoel, dat hij heeft ontwikkeld als ondernemingsrechtnotaris en wetenschapper. Zoals uit mijn artikel volgt, ben ik het met hem eens. En als die conclusie eenmaal is getrokken, zijn de antwoorden op de door mij geschetste drie casus ook voor de hand liggend. Voor de praktijk overigens een waardevolle toevoeging dat Van Helden de uitkomst van dat onderzoekje nog eens toepast per casus!

1. Gerecht in eerste aanleg van Sint Maarten, 7 oktober 2022, ECLI:NL:OGEAM:2022:63, onder 4.6.

5. Ook in Casus 2 is er sprake van een reeds doorlopen blokkeringsregeling op het moment dat de toetreder aandelen verkrijgt. De geruststelling die Van Helden de notaris uit Casus 2 geeft, behoeft m.i. dus wat nuancering (alhoewel het resultaat hetzelfde is): de overdrager kan met betrekking tot de voorgenomen aandelenoverdracht zijn recht onder de blokkeringsregeling niet overdragen, omdat de aandelen niet langer geblokkeerd zijn.

Maar stel nu dat een aandeelhouder afstand van zijn rechten onder de blokkeringsregeling doet² met oog op een voorgenomen overdracht door een medeaandeelhouder en hij vóórdát de blokkeringsregeling geheel is doorlopen zelf aandelen overdraagt aan een derde. Moet met deze derde dan alsnog rekening worden gehouden in de procedure?

6. In het algemeen wordt aangenomen, dat een aandeelhouder in ieder geval tijdelijk (voor een beperkte periode) en/of in een concrete situatie afstand van de uitoefening van een of meerdere aan het aandeel verbonden rechten kan doen.³ Dat geldt ook voor zijn rechten onder de blokkeringsregeling. Naar mijn idee gaat het betreffende recht van de aandeelhouder onder de blokkeringsregeling in zo een geval door afstand niet teniet, maar doet hij afstand van de *uitoefening* ervan.⁴ Het recht komt iedere aandeelhouder toe,

uit de hoedanigheid als aandeelhouder.⁵ Door het verkrijgen van aandelen, zal de verkrijger derhalve het recht hebben en naar mijn mening kunnen uitoefenen zolang de blokkeringsregeling nog niet is doorlopen. Hij heeft dan niet meer overgedragen gekregen dan de overdragende aandeelhouder had, hij is eenvoudigweg niet gebonden aan de afspraak van de overdragende aandeelhouder om het hem toekomende recht niet uit te oefenen.

7. Van Helden vraagt zich nog af of een blokkering die is opgeheven, als gevolg heeft dat de betreffende aandelen gedurende een bepaalde termijn, in zijn voorbeeld (en veelal ook in statuten zo bepaald) drie maanden, onbeperkt kunnen worden overgedragen. Op grond van een ‘standaard’ geformuleerde blokkeringsregeling,⁶ zal iedere aandeelhouder die aandelen wenst over te dragen onderworpen zijn aan de regeling. Bij een bv is het evenwel mogelijk de statutaire regeling zo vorm te geven dat aandelen gedurende een bepaalde periode vrijelijk mogen worden overgedragen, ook door opvolgende verkrijgers. Gelet op het besloten karakter van de bv, is zo een regeling niet voor de hand liggend. Eventueel zou bepaald kunnen worden dat binnen een bepaalde kring, bijvoorbeeld werknemers of familie, mag worden overgedragen.

Mr. L.W. Kelterman*

2. Of aangeeft geen aandelen te willen kopen, in welk geval m.i. hetzelfde geldt.

3. Zie R.A. Wolf, Reactie op “De aandeelhoudersovereenkomst in het licht van art. 2:190 BW” van mr. T.A. Keijzer in WPNR 2016/7104, WPNR 2016/7115, p. 581 e.v. en de in die reactie aangehaalde literatuur.

4. Zie over afstand van de uitoefening van aandeelhoudersrechten o.a. R.A. Wolf, t.a.p.

5. Zie B. Kemp, Aandeelhoudersverantwoordelijkheid: de positieve rol van de aandeelhouder en aandeelhoudersvergadering, Deventer : Wolters Kluwer, 2015, p. 136 e.v. Zie eveneens hetgeen de wetgever schrijft in Kamerstukken II 1999/2000, 26 277, nr. 5, p. 7: “(...) heeft iedere aandeelhouder uit hoofde van zijn aandeelhouderschap nog andere bevoegdheden. Men denke aan (...) recht tot aankoop van met aanbiedingsregeling aangeboden aandelen (...)” (mijn onderstreping).

6. Hetzelfde geldt voor de wettelijke blokkeringsregeling als is opgenomen in artikel 2:195 BW.

* Notaris te Amsterdam en voorzitter van de Vereniging Ondernemingsrechtsspecialisten Notariaat (VON).
(l.kelterman@vbcnotarissen.nl)